НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Кафедра дерматології та венерології
з курсом косметології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця з науково-педагогічної
та навчальної роботи, доктор медичних наук,
професор Олег ВЛАСЕНКО

« » 2026 року

Силабус навчальної дисципліни

ОК 24. Внутрішня медицина
(*дерматологія та венерологія*)

(Основна дисципліна)

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я »

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітня програма: ОПП «Медицина»

2026 -2027 навчальний рік

СИЛАБУС з шкірних та венеричних захворювань з курсом косметології для студентів медичного факультету за напрямом підготовки «охорона здоров'я», за спеціальністю «лікувальна справа»

Розробники: Степаненко В.І. – зав. кафедри, д.мед.н., професор, Свирид С.Г. - д.мед.н., професор, Федоренко О.Є. – д.мед.н., професор, Литинська Т.О. – д.мед.н., професор, Степаненко Р. Л. - д.мед.н., професор, к.мед.н., доцент Коляденко К.В., к.мед.н., доцент, Чернишов П.В., к.мед.н., доцент Бардов П.В.

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дерматології та венерології з курсом косметології НМУ імені О. О. Богомольця
Протокол №1 від « 26 » серпня 2026 р.

Завідувач кафедри
доктор медичних наук, професор
В.І.Степаненко

Розглянуто і затверджено на засіданні ЦМК з терапевтичних дисциплін Національного медичного університету імені О. О. Богомольця
Протокол № від « » 2026р.

Голова ЦМК з терапевтичних дисциплін
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця,
доктор медичних наук, професор
О.Б.Яременко

Гарант освітньої (освітньо-професійної) програми
доктор медичних наук, професор
Мельник В.С.

Начальник відділу навчально-методичної роботи, ліцензування та акредитації, PhD, доцент
І.І.Кучеренко

Кафедра дерматології та венерології з курсом косметології

Контакти (https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/kafedri/department-dermatovenerology/navchalno-metodychna-robota/).

Силабус навчальної дисципліни: «Дерматологія та венерологія».

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) .

Спеціальність: 222 «Медицина».

Освітня програма: Освітньо-професійна програма «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина».

1. **Анотація курсу:**

Рік навчання: 4-й рік навчання. **Семестр:** 7-й або 8-й.

Обсяг модуля: загальна кількість годин – 90, з них лекцій – 10 академічних годин, практичні – 40 ак.год., самостійна робота – 40 ак.год.; кількість кредитів ЄКТС – 3. , вид контролю – ПМК.

Мова навчання: українська, англійська.

Форма навчання: Денна.

2. **Мета викладання дисципліни** «Дерматовенерологія» – формування та розвиток у майбутніх лікарів компетентності щодо застосування набутих в процесі навчання фахових знань у своїй професійній діяльності, забезпечення готовності до роботи з відповідною інформацією в електронній системі охорони здоров’я України, вдосконалення та формування вмінь щодо застосування прикладних програм загального та дерматологічного призначення у медицині, набуття здатності до професійної комунікації, взаємодії та співпраці у реальному медичному середовищі, формування теоретичних та практичних знань щодо їх наступного фахового використання у щоденній клінічній медичній роботі, формування практичних навичок

пошуку, аналізу, інтерпретації, використання даних, необхідних для прийняття обґрунтованих клінічних рішень у царині шкірних та венеричних захворювань - визначати етіологічні та патогенетичні фактори появи та клінічного перебігу поширених шкірних та венеричних захворювань, на основі клініко-лабораторного обстеження, встановлювати кінцевий діагноз та призначати відповідне лікування.

3. Результати навчання:

Знати: етіологію, патогенез, особливості клінічного перебігу, методи діагностики та принципи лікування розповсюджених дерматозів;

Вміти: аналізувати дані лабораторних досліджень, проводити диференційну діагностику та призначати відповідне лікування.

Необхідні навчальні компоненти: пререквізити – патологічна анатомія, патологічна фізіологія, мікробіологія; кореквізити – пропедевтика внутрішніх хвороб, фармакологія; постреквізити – інфекційні хвороби, рентгенологія, внутрішні хвороби.

До програмних компетентностей за освітньо-професійною програмою спеціальності 222 «Медицина» формування яких забезпечуються при вивчанні дисципліни «дерматологія та венерологія» належать: ОК 10; ЗК 1-15; ФК 21, 23-25; ПРН 1-3, 21, 22, 24, 25, 27.

інтегральна компетентність: здатність розв’язувати складні клінічні задачі, у тому числі інноваційного характеру у сфері медицини та продовжувати в подальшому навчання з високим ступенем автономії;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних клінічних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі дерматовенерології та розуміння особливостей саме такої професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в динамічних клінічних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані фахові рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в медичному колективі.

ЗК 8. Здатність до адекватної фахової міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність використовувати в своїй клінічній роботі сучасні інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та адекватного аналізу медичної інформації з різних джерел.

ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих на себе перед пацієнтами обов'язків.

ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного і демократичного) суспільства та необхідність його подальшого сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК 21. Зрозуміло і однозначно фахово доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних дерматовенерологічних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які здобувають медичну освіту.

ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами.

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури своєї професійної діяльності - дерматовенерології. Вміти здійснювати професійну медичну діяльність, що потребує регулярного оновлення та інтеграції фахових знань. Нести відповідальність за власний професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у конкретній клінічній сфері охорони здоров’я - дерматовенерології.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають інформацію стосовно наукових здобутків у сфері шкірних та венеричних захворювань є базовою основою для проведення відповідної фахової медичної роботи з пацієнтами, критичного осмислення проблем у цій специфічній сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН 21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та в інших базах даних, фахово аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію в своїй щоденній медичній діяльності.

ПРН 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв’язання складних задач охорони здоров’я.

ПРН 24. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки у разі виникнення типових конфліктних ситуацій в індивідуальному полі медичної діяльності.

ПРН 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні фахові знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров’я та дотичних питань в процесі викладання учбового матеріалу студентам.

ПРН 27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності.

4. Теми лекцій

№	Назва теми	Години
1	Загальні питання патогенезу шкірних захворювань. Дерматозоонози.	1
2	Піодермії.	1
3	Класифікація мікозів, Кератомікози та дерматофітії	1
4	Кандидози. Вірусні захворювання шкіри (герпес простий, оперізуючий).	1
5	Пухирчатка	1
6	Дерматити. Екзема	1
7	Класифікація венеричних хвороб, Сифіліс. Збудник, загальний перебіг та перший період	1
8	Другий та третій періоди сифілісу. Принципи терапії.	1
9	Гонорея та негонорейні уретрити у чоловіків.	1
10	СНІД (класифікація, ураження шкіри та слизових оболонок).	1
	Всього	10

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Години
1.	**Змістовний модуль 1. Пропедевтика дерматології** Тема 1. Анатомія, гістологія, фізіологія та патогістологія шкіри людини. Тема 2. Елементи висипки та методика обстеження дерматологічних хворих.	4
2.	**Змістовний модуль 2. Паразитарні та інфекційні хвороби шкіри** Тема 1. Дерматозоонози (короста, педикульоз, демодикоз). Тема 2. Піодермії (стафіло-, стрептодермії та змішані піодермії).	4
3.	**Змістовний модуль 3. Папульозні та мікотичні захворювання шкіри** Тема 1. Псоріаз та червоний плескатий лишай. Тема 2. Мікози (керато- та кандидамікози, дерматофітії).	4

4.	**Змістовний модуль 4. Алергодерматози та бульозно-везикульозні хвороби шкіри** Тема 1. Алергодерматози (дерматити, екзема, токсикодермії). Тема 2. Пухирчатка справжня, дерматоз Дюринга, герпеси.	4
5.	**Змістовний модуль 5. Написання навчальної історії хвороби з дерматології** Тема 1. Розгляд диференційної діагностики та захист історії хвороби. Тема 2. Огляд хворих.	4
6.	**Змістовний модуль 6. Сучасна епідеміологія та класифікація венеричних хвороб** Тема 1. Характеристика захвороб, що передаються статевим шляхом. Тема 2. Збудник, патогенез та загальний перебіг сифілісу. Тема 3. Первинний період сифілісу.	4
7.	**Змістовний модуль 7. Вторинний період сифілісу** Тема 1. Вторинний період сифілісу та його диференційна діагностика.	4
8.	**Змістовний модуль 8. Третинний та вроджений сифіліс.** Тема 1. Третинний сифіліс. Тема 2. Вроджений сифіліс. Тема 3. Принципи лікування та профілактики сифілісу.	4
9.	**Змістовний модуль 9. Гонорея та негонорейні уретрити** Тема 1. Гонорея та її ускладнення. Тема 2. Негонорейні ураження сечостатевих органів.	4
10.	**Змістовний модуль 10. Дерматологічні аспекти ВІЛ/СНІД-інфекції. Підсумковий модульний контроль.** Тема 1. ВІЛ/СНІД-інфекції. Тема 2. ПМК: теоретичні знання та практичні навички.	4
Всього		40

6. Тематика самостійних робіт студентів

№	Назва теми	Години
1.	Вікові особливості шкіри та слизових	1
2.	Фізіологічні відмінності шкіри у чоловіків та жінок	1
3.	Значення укусів комарів	1
4.	Особливості акне у різні вікові періоди	1
5.	Відмінності в терапії в різні періоди псоріазу	1
6.	Особливості призначення гормональної терапії	1
7.	Послідовність профілактичних заходів при мікозах	1

8.	Клінічні прояви токсикодермій та їх терапія	1
9.	Методи визначення конкретних тригерів алергії	1
10.	Принципи диференційної діагностики дерматозів	1
11.	Герпетиформний дерматоз Дюринга	1
12.	Себорейний дерматит	1
13.	Індивідуальна профілактика венеричного інфікування	1
14.	Хламідіоз	1
15.	Мікоплазмоз	1
16.	Гарднерельоз	1
17.	Особливості призначення лабораторного обстеження на ВІЛ	1
18.	Базові особливості клінічних проявів при ВІЛ	1
19.	Психосоматичні дерматози	1
20.	Особливості ментального стану при появі висипань на шкірі	1
Всього		20

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота передбачає виконання студентом наукової роботи, участі в науковій конференції факультету, університету чи іншого ЗВО, підготовка та публікація тез, наукової статті, реферату. Створення презентацій та ілюстративного матеріалу по темам дисципліни. Оцінюється під час поточного навчання. Бали за індивідуальну роботу становлять від 0 до 5 балів, які додаються до поточного оцінювання. Поточне оцінювання результатів навчання максимум може мати 80 балів (75 за практичні заняття і 5 балів за індивідуальну роботу студента).

8. Методи навчання

Словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, евристичний, пошуковий, дискусійний, практично-діяльнісний, інтерактивний, метод проблемного та дослідницького навчання, інноваційний, методи змішаного навчання та метод проектів.

9. Оцінювання

Оцінювання навчальної діяльності студентів регламентовано Положенням про «Порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця» (протокол засідання Вченої ради НМУ імені О.О. Богомольця № 4 від 28.11.2023 р.).

Усний та письмовий контроль засвоєння теми здійснюється на практичних заняттях.

Контроль здобуття практичних умінь та навичок здійснюється на практичних заняттях методом спостереження.

Контроль виконання самостійної роботи здійснюється у письмовій (письмова форма передбачає представлення як у паперовому, так і / або в електронному вигляді) і усній формі. Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі разом з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми. Рекомендується застосовувати на всіх практичних заняттях види стандартизованого контролю теоретичної підготовки та контроль засвоєння практичних навичок: комп'ютерні тести, виконання практичних завдань, включаючи компетентнісно-орієнтовані. Поточний контроль для студентів денної форми навчання складають усі бали, які вони накопичили під час всіх аудиторних занять. За кожний етап заняття і елемент поточного контролю студент отримує традиційну оцінку «5», «4», «3», «2», із яких викладач формує середню арифметичну оцінку за заняття, яка конвертується у бали згідно з шкалою (розподілу), що передбачена робочою навчальною програмою, яка була складена і затверджена до початку вивчення дисципліни. У випадку, якщо під час формування середньої арифметичної традиційної оцінки за заняття студент отримує традиційну оцінку «2», то дана оцінка конвертується у 0 балів.

Поточний контроль передбачає 100% опитування студентів групи на практичному занятті з обов'язковим оцінюванням всіх складових елементів заняття тестового контролю, усного опитування, вирішення ситуаційних задач тощо. Кожна тема заняття передбачає проведення контролю практичних навичок.

Якщо під час визначення балів за заняття середньо арифметична оцінка становить «2», то це відповідає нульовій кількості балів. Студент має право

покращити свої знання з теми, якщо він отримав загальну оцінку «2» впродовж наступного навчального заняття, під час поточного контролю (без отримання балів).

Підсумковий контроль (ПК) – це форма підсумкового контролю виявлення сформованих у студента навичок і знань з окремої навчальної дисципліни за весь період вивчення дисципліни, яку проводять по закінченню вивчення дисципліни на останньому занятті. Максимальний бал за підсумковий модульний контроль – 120 балів. На практичному занятті № 20 проводиться контроль із засвоєння всіх змістових модулів.

Оцінка за кожне практичне заняття з дисципліни повинна бути комплексною, включаючи контроль теоретичної та практичної підготовки студента, і виставлятися викладачем за традиційною чотирибальною шкалою, після чого конвертується у відповідні бали за формулою. На практичному занятті виставляється лише перша колонка в академічному журналі, яка відповідає оцінці в національній шкалі.

Оцінка за 4-ри бальною шкалою
5
4
3
2

На останньому практичному занятті проводиться перерахунок балів за формулою, коефіцієнт в якій залежить від кількості практичних занять:

$$N = 0{,}75 \cdot \sum_{i=1}^{k} n_i + \textit{інд. робота}$$

де n_i – кількість балів, набраних студентом на практичних заняттях, результативна оцінка («3», «4» або «5»), отримана студентом на практичному занятті. Оцінка за контрольну роботу подвоюється.

Оцінювання знань з дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
		Оцінка	**Пояснення**

170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

10. Політика навчального курсу: обов’язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації.

11. Рекомендована література

Основна

1. Дерматологія. Венерологія. Підручник за редакцією член-кореспондента НАМН України, проф. Степаненко В.І. (2025) Київ, «КІМ», С.- 926.

2. Dermatology an illustrated colour text. пер. 7 англ. вид.(2023). Девід Дж. Гоулроджер, Майкс Р.Арден-Джонс. (7th ed.). Київ, ВСВ «Медицина», С.-175.

Додаткова

3. Патологія шкіри при захворюваннях внутрішніх органів. Навчальний посібник (автори: Г.І.Макуріна, В.І.Степаненко, О.І.Макарчук та ін.) Запоріжжя, 2021 р., С-190.

Електронні ресурси

1. Академія НСЗУ: https://academy.nszu.gov.ua/
2. Електронна система охорони здоров’я в Україні: https://ehealth.gov.ua/
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text
4. Концепція розвитку електронної охорони здоров’я: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1671-2020-%D1%80#Text
5. Міжнародний класифікатор хвороб (IDC-11): https://www.who.int/standards/classifications/classification-of-diseases
6. Національний класифікатор хвороб України: https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/документи/Національний%20класифікатор
7. Рамка цифрової компетентності працівника охорони здоров’я: https://moz.gov.ua/uk/ramka-cifrovih-kompetentnostej-pracivnika-ohoroni-zdorov-ya\